



mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**



Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Sylvia Smolková

Remeselné práce – Krížiková výšivka 2.časť (Pracovné listy)

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Sylvia Smolková

Kontakt na autora UZ: ZŠ s MŠ Lipovce, Lipovce 125,
zssmslipovce@gmail.com

Názov: Remeselné práce – Krížiková
výšivka 2.časť (Pracovné listy)

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** <Mgr. Helena Hricová>

ISBN 978-80-565-0152-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

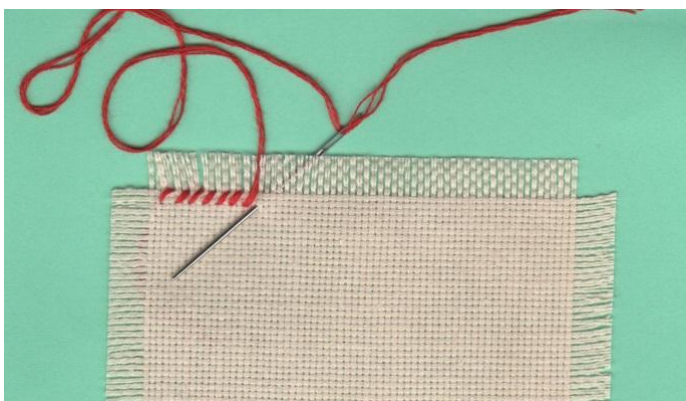
6. Zhotovenie jednoduchých výšiviek podľa návodu a ich praktické využitie v konkrétnych výrobkoch:.....	4
e) OBRUS.....	4
f) MONOGRAM VYŠITÝ NA TRIČKU	8
g) GIRLANDA K VIANOCIAM, VEĽKEJ NOCI	12
h) MALÁ DEKORAČNÁ VÝŠIVKA NA VANKÚŠI	14
i) FAREBNÝ DEKORAČNÝ OBRÁZOK.....	15
7. Zdroje	17

6. Zhotovenie jednoduchých výšiviek podľa návodu a ich praktické využitie v konkrétnych výrobkoch:

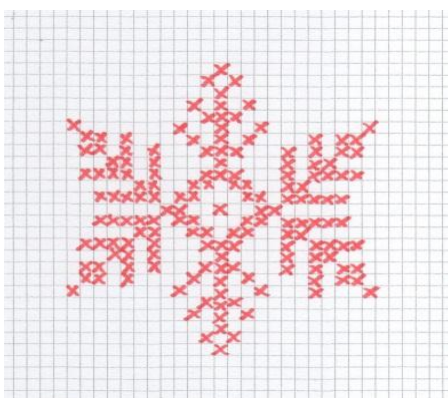
e) OBRUS

Krížiková výšivka sa asi najčastejšie používa na výrobu obrusov rôznych veľkostí.

Na vytvorenie malých obrúskov napríklad pod šálky alebo poháre potrebujeme panamu (bielu alebo žltú) s rozmermi 18 x 18 cm, červenú mulinku, tupú ihlu, nožnice, ostrú ihlu a bielu alebo žltú niť. Najprv si upravíme okraje obrúska, aby sa nám pri práci nestrupkali a nezmenili tvar a veľkosť výšivky. Zo všetkých strán si od okrajov povytáhuje rovnaký počet nití (asi 7 ks). Obyčajnou niťou vo farbe panamy (aby ju nebolo vidieť) si jednoduchým stehom obšijeme celý obrúsok, aby sa nám viac nepáral. Alebo môžeme použiť aj mulinku rovnakej farby ako je výšivka, ak ju naopak chceme zvýrazniť (obr. 34). Keď je obruba hotová, začneme podľa predlohy (obr. 35) vyšívať obrázok zo stredu vo vzdialenosti asi 6 cm od okrajov panamy.



obr. 34



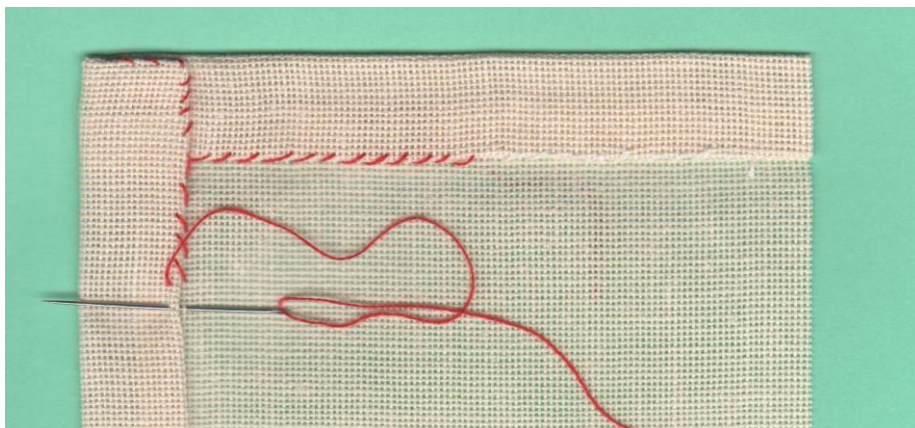
obr. 35

Dokončíme výšivku a obrúsok je hotový (obr. 36).



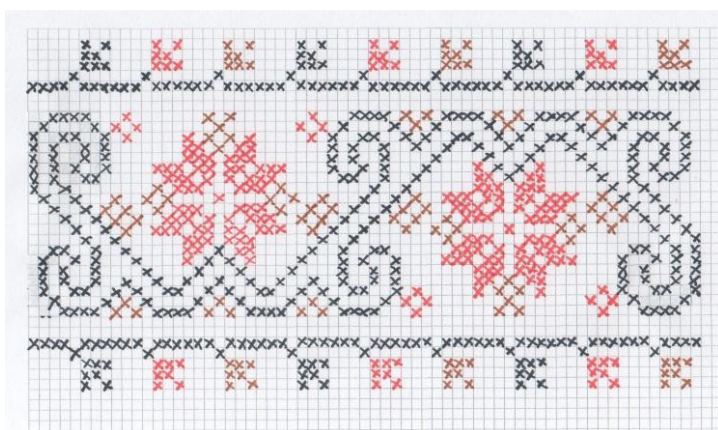
obr. 36

Podobným spôsobom môžeme zhotoviť aj väčší obrus s výšivkou uprostred. Potrebujeme k tomu panamu s rozmermi napríklad 31 x 21 cm (alebo väčšiu), 3 rôznofarebné mulinky, tupú ihlu, nožnice, ostrú ihlu a niť vo farbe panamy. Najprv si upravíme obrubu. Môžeme si ju vystrapkať a obšit' ako pri malom obrúsku alebo si okraje panamy zahneme asi 2 cm od okrajov a jednoduchým stehom na rubovej strane panamy prišijeme (obr. 37). Pre lepšiu viditeľnosť je na obrázku použitá červená niť. Rovnakým spôsobom upravíme aj rohy výšivky.



obr. 37

Nájdeme si približný stred obrusu a podľa predlohy (obr. 38) začneme vyšívať tiež od stredu obrázka.



obr. 38

Dokončíme výšivku a obrus je hotový (obr. 39).



obr. 39

Ďalším variantom môže byť obrus s motívom nejakého ročného obdobia alebo napríklad s vianočným motívom. Potrebujeme bielu panamu s rozmermi 30 x 30 cm, tupú ihlu, žltú, svetlo hnedú, červenú a čiernu mulinku, bielu niť, ostrú ihlu a nožnice. Najprv si upravíme obrubu obrusa zahnutím okrajov a ich jednoduchým prišitím z rubovej strany. Vyšivku podľa predlohy (obr. 40) začneme vyšívať od spodnej časti sviečky vo vzdialenosti asi 6 cm od rohu obrusa po diagonále, aby nám vyšitý vzor vyšiel pekne rovnomerne. Môžeme vyšiť len sviečku alebo k nej po oboch stranách pridáme zvončeky a obrus je hotový.



obr. 40



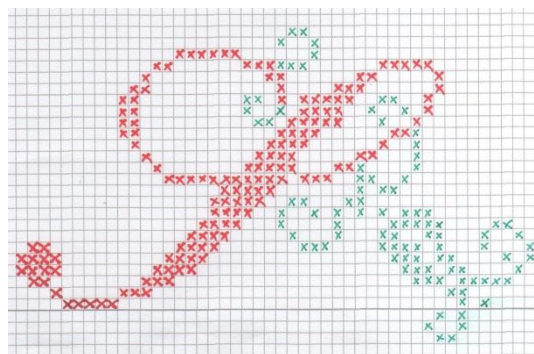
obr. 41

f) MONOGRAM VYŠITÝ NA TRIČKU

Krížikovou výšivkou si môžeme vyzdobiť aj odev vyrobený z jemnejšieho plátna: hodváb, tesil či bavlna. Pekným doplnkom môže byť napríklad monogram (každý si vyberie písmeno podľa svojich iniciál - obr. 47). Potrebujeme k tomu biele tričko, kúsok panamy s veľkosťou 12 x 10 cm, dve rôznofarebné mulinky, tupú ihlu, nožnice (obr. 42).



obr. 42



obr. 43

Na tričku si presne na miesto, kam chceme vyšiť vzor pristehujeme alebo prišpendlíme panamu a podľa predlohy (obr. 43) vyšívame monogram na paname a súčasne aj na tričku. Keď je monogram vyšitý (obr. 44) opatrne povytáhuje priečne aj pozdĺžne nitky panamy (obr. 45).



obr. 44

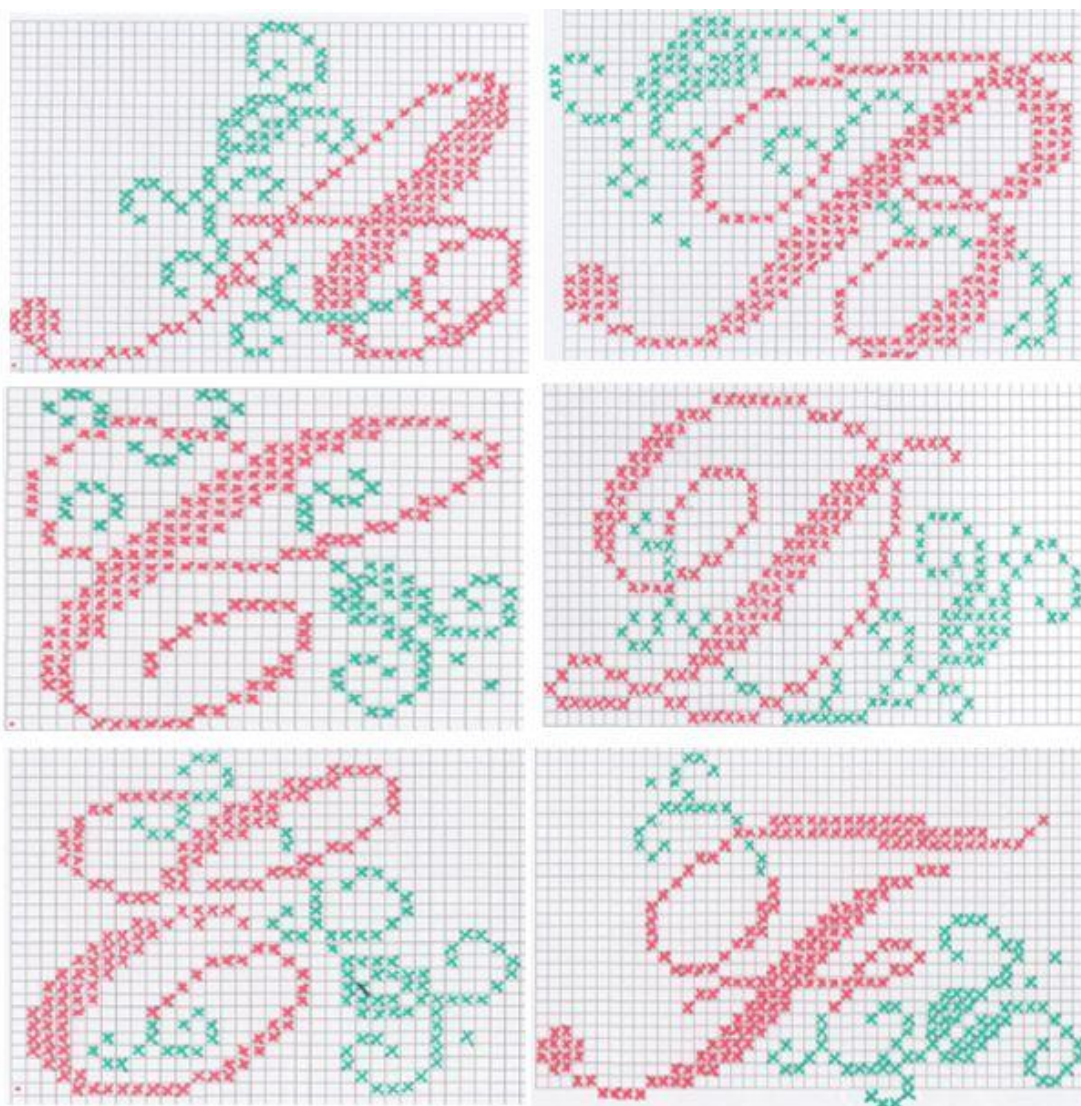


obr. 45

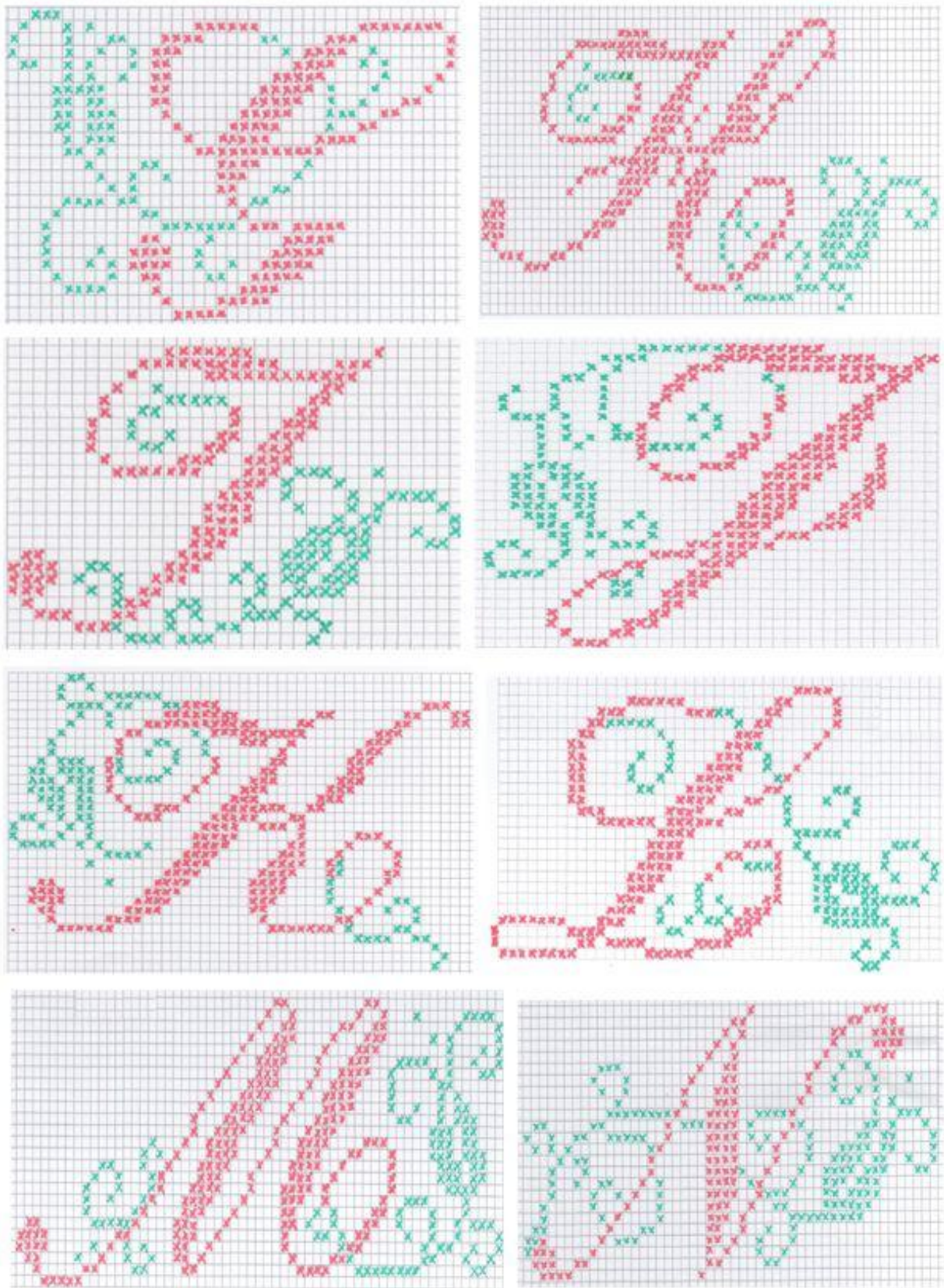
Hotová výšivka sa nám objavila na tričku (obr. 46).



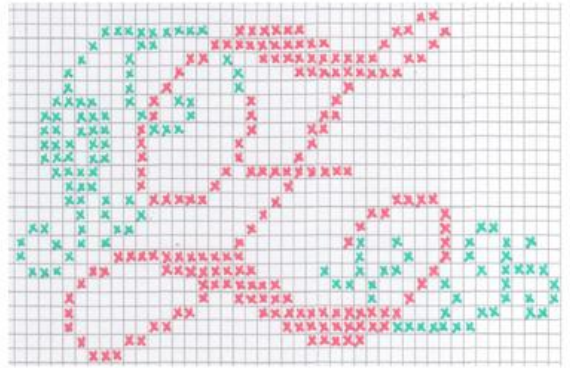
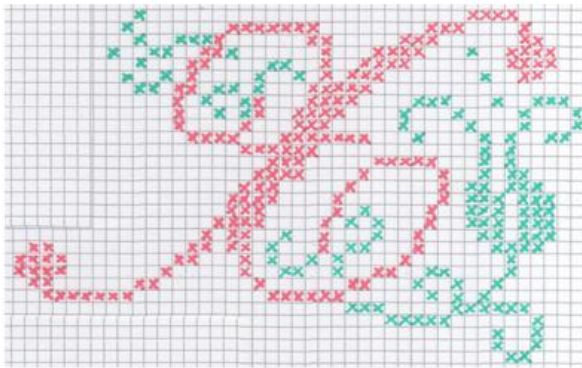
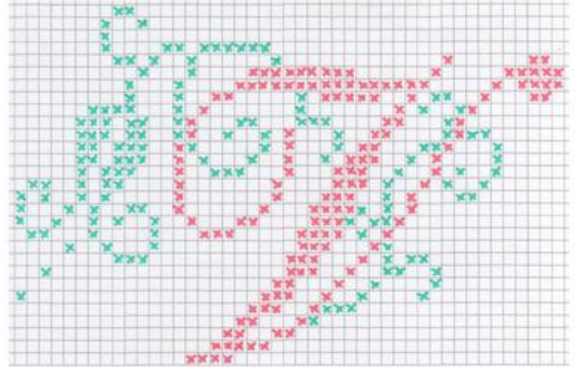
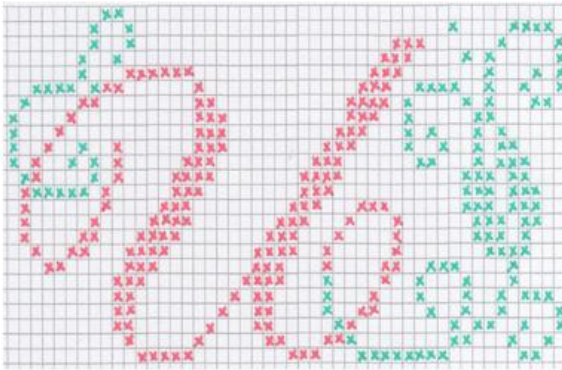
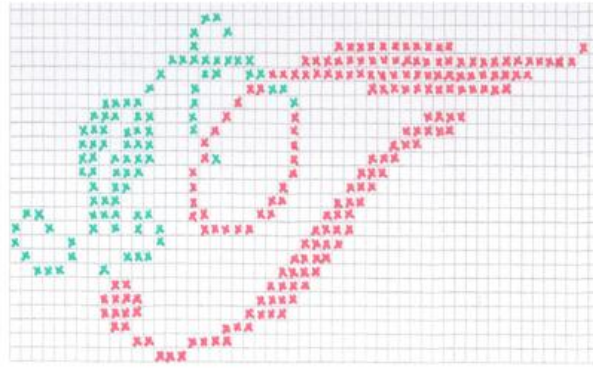
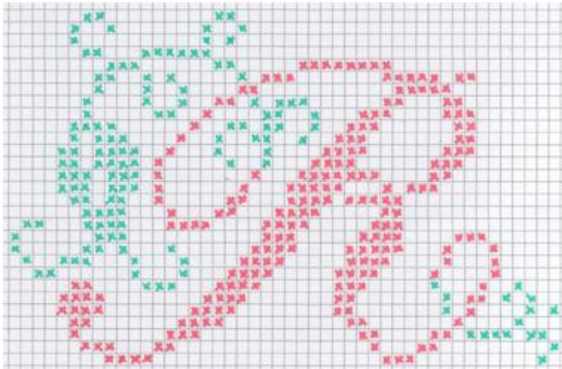
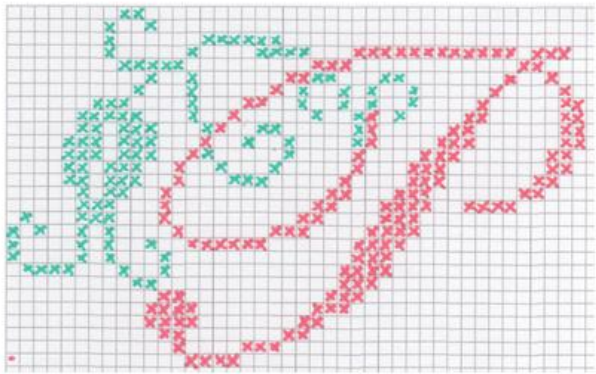
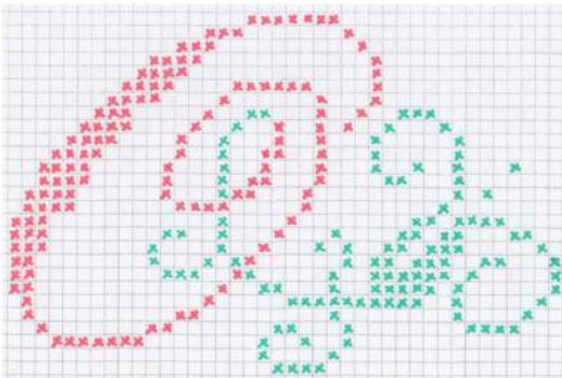
obr. 46



obr. 47



obr.47



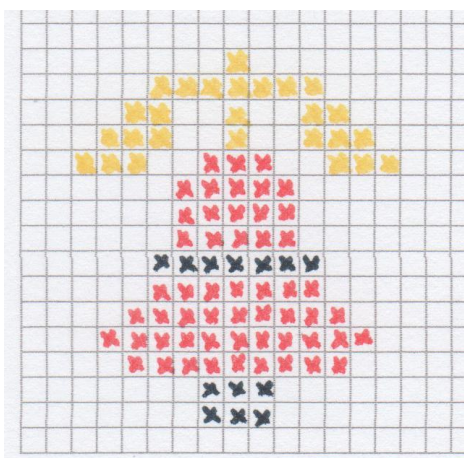
g) GIRLANDA K VIANOCIAM, VEĽKEJ NOCI

V súčasnosti je na trhu okrem panamy a kanavy aj široká ponuka panamových pásov s rôznou šírkou a olemovaním. Môžeme ich využiť napríklad na výrobu dekoračnej girlandy s krížikovou výšivkou k rôznym príležitostiam. Na výrobu girlandy k Vianociam potrebujeme panamu pás na vyšívanie s červeným olemovaním so šírkou 5 cm (obr. 48), červenú, hnedú a žltú mulinku, tupú ihlu, nožnice.



obr. 48

Spočítame si počet možných krížikov na panamovom páse, aby sme si umiestnili výšivku presne do stredu pásu. Podľa predlohy (obr. 49) začneme vyšívať obrázok napríklad nad každý druhý oblúčik. Počet vyšitých zvončekov závisí od dĺžky pásu, ktorý potrebujeme. Konce pásu zahneme a na rubovej strane jednoduchým stehom prišijeme. Alebo ich ešte môžeme obšit' červenou mulinkou tzv. plienkovým stehom (obr. 50) a girlanda je hotová (obr.51).



obr. 49



obr. 50

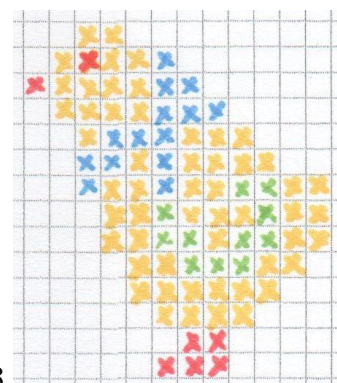


obr. 51

Rovnakým spôsobom môžeme vyrobiť girlandu k Veľkej noci. Potrebujeme panamový pás so žltým olemovaním (obr. 52), žltú, zelenú, červenú a modrú mulinku, tupú ihlu, nožnice. Podľa predlohy (obr. 53) si na panamový pás vyšijeme krížikmi kuriatka.



obr. 52



obr. 53

Ich počet závisí od dĺžky girlandy, ktorú potrebujeme a od vzdialenosti medzi kuriatkami. Konce girlandy opäť zahňeme a na rubovej strane jednoduchým stehom prišijeme, alebo ich obšijeme žltou mulinkou a girlanda je hotová (obr.54).



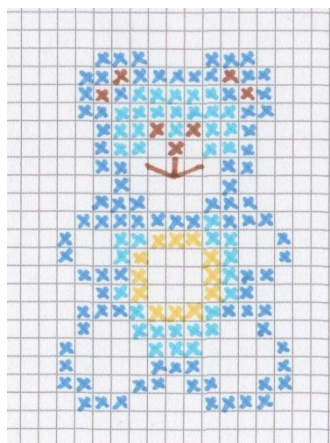
obr. 54

h) MALÁ DEKORAČNÁ VÝŠIVKA NA VANKÚŠI

Krížikovou výšivkou môžeme ozdobiť aj jednofarebný vankúš z panamy, kanavy (prípadne z inej látky). Ak vankúš nie je z panamy postupujeme ako pri vyšívani monogramu. Potrebujeme k tomu panamu, bielu, svetlo modrú, tmavo modrú, hnedú a žltú mulinku, tupú ihlu a nožnice (obr. 55).



obr. 55



obr. 56

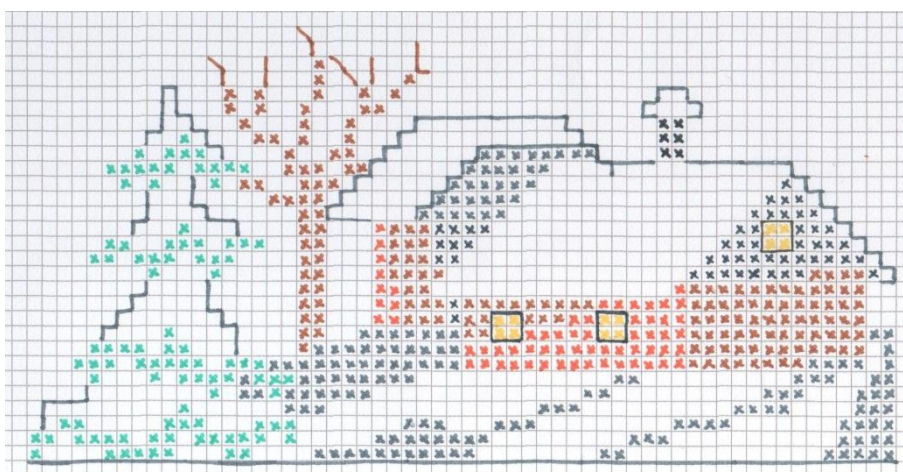
Na obliečku vankúša si podľa predlohy (obr. 56) vyšijeme medvedíka. Výšivku si môžeme umiestniť na ľubovoľné miesto podľa individuálneho vkusu. Dekoračný vankúš je hotový (obr. 57).



obr. 57

i) FAREBNÝ DEKORAČNÝ OBRÁZOK

Okrem maličkých jednofarebných obrázkov sú v domácnosti peknou dekoráciou aj farebné obrázky, napríklad rôzne krajinky alebo kvety. Na zhotovenie farebnej krajinky potrebujeme bielu alebo svetlo modrú panamu, tupú ihlu, nožnice, bielu, žltú, sivú, zelenú a 3 odtiene hnedej mulinky, rámček (napríklad na fotografii s rozmerom 10 x 15 cm). Podľa veľkosti rámčeka si vystrihne zodpovedajúcu veľkosť panamy a podľa predlohy (obr. 58) vyšívame krížikmi obrázok. Obrysy strechy domu, okien, komína a stromu zvýrazníme tým, že krížiky obsijeme sivou mulinkou. Hotovú výšivku naškrobíme, vyžehlíme a zarámujeme (obr. 59).

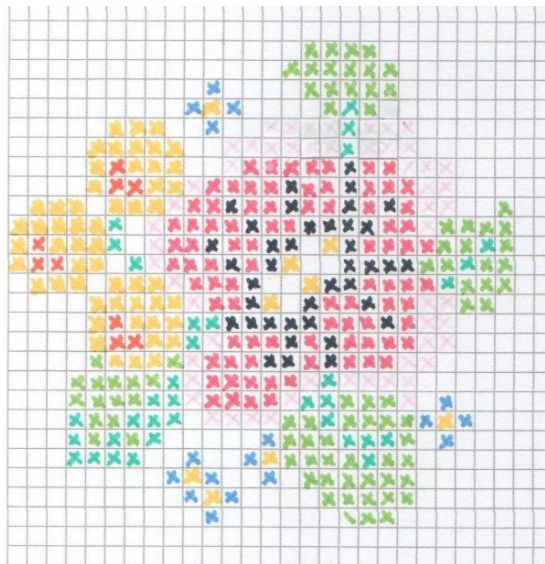


obr. 58



obr. 59

Na ďalší dekoračný obrázok potrebujeme bielu panamu s rozmermi asi 15 x 15 cm, farebné mulinky, tupú ihlu, nožnice a okrúhly plastový rámček. Na panamu si podľa predlohy (obr. 60) vyšijeme jednoduchý farebný kvietok.



obr. 60

Hotovú výšivku naškrobíme, vyžehlíme a z panamy vystrihneme kruh podľa veľkosti rámčeka. Vložíme doň výšivku a výrobok je hotový (obr. 61).



obr. 61

7. Zdroje

1. Vlastný archív
2. Duchoňová Milina, Vyšívame, ALFA 1976
3. Mannová, Marta Výšivky, PRÁCA – Vydavateľstvo a nakladateľstvo ROH, 1973
4. Časopis Dorka 10/2005, Vydavateľstvo Živena, a. s. – obr. 47
5. Časopis Tvůrčí inspirace 7,8/2013, vydáva M. Kubanská-Branná – obr. 56